

Dok.nr:	KP-004	Versjon:	4.0	Dato:	20.04.2026
Forfatter:	KOP	Godkjent av:	Karl Erik Arnesen		

KURSPLAN

Grunnkurs deltid

1 Grunnkurs deltid

I Brann- og redningsvesenforskriften §37 står det følgende: Personell som skal arbeide som brannkonstabel i deltidsstilling, skal ha gjennomført yrkesutdanning i samsvar med kursplan for brannkonstabel heltid eller deltid innen to år fra tilsetting. Grunnkurs brannkonstabel deltid er en modulbasert opplæringsmodell. Dette betyr at det finnes en obligatorisk kurspakke som etter endt og bestått kurs innebærer tilstrekkelig grunnkompetanse som brannkonstabel deltid.

2 Målgruppe

Målgruppen er ansatte som skal ha tjeneste på brannstasjoner organisert med deltidsansatte brannkonstabler.

3 Opptakskrav

Opptakskravet er dokumentert gjennomført systematisk internopplæring i eget brann- og redningsvesen i henhold til fastsatt kursplan, inkludert gjennomført og bestått Brann- og redningsskolens nettbaserte kurs i brannvern.

Grunnkurs for brannkonstabel deltid forutsetter ikke at kursdeltaker tilfredsstillter helsemessige krav som gjelder for røykdykkere. Men, dersom man er ansatt i et brann- og redningsvesen som har røykdykkertjeneste, og som dermed skal gjennomgå "Røykdykkermodul deltid" i tillegg, må brannsjefen forelegge bekreftelse på at søkeren tilfredsstillter de helsemessige krav som gjelder for røykdykkere.

4 Innhold og kompetanse

Etter endt grunnkurs skal kursdeltaker inneha grunnleggende ferdigheter innen følgende fagområder:

- DEL 1: MELLOMMENNESKELIGE FORHOLD
- DEL 2: BRANNFAGLIGE EMNER
- DEL 3: REDNINGSFAGLIGE EMNER
- DEL 4: RØYKVERN
- DEL 5: CBRNE

5 Læringsmål

DEL 1: MELLOMMENNESKELIGE FORHOLD

1.1 Kursåpning og kursavslutning

Kursdeltaker skal:

- 1.1.1 Kjenne til kursplanen for kurset og hvilke formelle krav som gjelder for å få bestått kurs.
- 1.1.2 Kjenne til kursarrangørens HMS-reglement if.t. kursavvikling.
- 1.1.3 Kjenne til viktigheten av et positivt og trygt læringsmiljø.
- 1.1.4 Kjenne til brann- og redningsvesenets oppgaver og generelle mål.
- 1.1.5 Kunne vurdere eget læringsutbytte og de enkelte emnene.

1.2 Brannvesenets organisasjon

Kursdeltaker skal:

- 1.2.1 Kjenne til brannvesenets oppgaver og generelle mål.
- 1.2.2 Kjenne til brannvesenets plikter og rettigheter, og brannvesenets plass i det kommunale system.
- 1.2.3 Kjenne til brannvesenets dimensjoneringsgrunnlag, herunder også hvilke formelle krav som blir stilt til å være leder på ulike nivåer.
- 1.2.4 Kjenne til nasjonale samarbeidsavtaler.

1.3 Helse, miljø og sikkerhet – HMS

Kursdeltaker skal:

- 1.3.1 Kjenne til viktigheten av å utføre en sikker jobbanalyse.
- 1.3.2 Kjenne til viktigheten med dokumentasjon og hva som skal dokumenteres.
- 1.3.3 Kjenne til krav til ren og skitten sone.

1.4 Anatomi

Kursdeltaker skal:

- 1.4.1 Kjenne til luftens sammensetning ved inn- og utånding.
- 1.4.2 Kjenne til kroppens vitale funksjoner.
- 1.4.3 Forstå forskjell på fullstendig og ufullstendig åndedrettsbeskyttelse.
- 1.4.4 Kjenne til hvilke forgiftningsfarer og symptomene på de mest kjente forgiftningsfarene brannmannskap kan bli utsatt for.
- 1.4.5 Forstå krav til ren og skitten sone, og hvordan man kan redusere eksponering av brann- og røykgasser.

1.5 Bevisstgjøring og samarbeid

Kursdeltaker skal:

- 1.5.1 Kjenne til betydningen av egeninnsikt som kollega og medarbeider.
- 1.5.2 Kjenne til hvordan man etablerer gode team og utvikler et godt klima for samarbeid og utvikling.
- 1.5.3 Kjenne til hva det innebærer å være leder og lederoppgaver under innsats.

1.6 Menneskets atferd i stress-situasjoner

Kursdeltaker skal:

- 1.6.1 Kjenne til symptomer på egne og andres stressreaksjoner.
- 1.6.2 Kjenne til hvordan uhensiktsmessig atferd i en akuttsituasjon kan forebygges.

- 1.6.3 Kjenne til hvordan følelse av stress og utbrenthet i arbeidet kan forebygges.
- 1.6.4 Kjenne til hvordan psykiske problemer over tid kan forebygges, herunder bl.a. kollegastøtte.

1.7 Ny tid, nye utfordringer

Kursdeltaker skal:

- 1.7.1 Kjenne til hendelser med nye utfordringer.
- 1.7.2 Kjenne til ulike energibærere på nye bruksområder.
- 1.7.3 Kjenne til lokale/regionale eksempler på hendelser og innsatser.

DEL 2: BRANNFAGLIGE EMNER

2.1 Brannfysikk og brannkjemi

Kursdeltaker skal:

- 2.1.1 Kjenne til forbrenning, brennbare materialer og antennelse, herunder bl.a. flammepunkt og antennelsestemperatur.
- 2.1.2 Kjenne til forskjellen på fullstendig og ufullstendig forbrenning.
- 2.1.3 Forstå betydningen av brann- og røykgassers innhold og egenskaper.
- 2.1.4 Kjenne til aggregattilstandene, faseoverganger og varmekapasitet.
- 2.1.5 Kjenne til eksplosjonsområde og – grenser.
- 2.1.6 Kjenne til hvordan trykkforholdene kan påvirke skorsteinseffekten og røykspredning.
- 2.1.7 Forstå brannutviklingen i et rom, brenselstyrt og ventilasjonsstyrt brann, overmetning og overtenning, tilluftsantennelse, backdraft og branngasseksplosjon.

2.2 Ventilering og trykksetting

Kursdeltaker skal:

- 2.2.1 Kjenne til hvilken innvirkning vindkreftene har på en bygning, og hvilken betydning dette kan ha for brannutviklingen.
- 2.2.2 Kjenne til ventilering gjennom hull i tak (offensiv og defensiv hulltaking).
- 2.2.3 Forstå hvordan overtrykksventilering kan føre til uønsket spredning av brann og branngasser.
- 2.2.4 Kjenne til grunnleggende prinsipper for bruk av vifter mens røykdykking pågår.
- 2.2.5 Kjenne til prinsippene for røykoppdeling av bygg ved hjelp av røykskiller og røykluker for å hindre røykspredning.
- 2.2.6 Kjenne til forskjellen mellom trykksetting og overtrykksventilering.
- 2.2.7 Kunne gjennomføre bruk av spredt stråle for røykventilering.
- 2.2.8 Kunne gjennomføre bruk av vifter for trykksetting og røykventilering.

2.3 Brannforebygging og regelverk

Kursdeltaker skal:

- 2.3.1 Kjenne til regelverket som omhandler vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff, brannvesenets redningsoppgaver og brannforebygging.
- 2.3.2 Kjenne til hva som er kommunens brannforebyggende plikter og hva systematisk risikobasert forebyggende arbeid er og viktigheten av samarbeid (mellom forebyggende og beredskap).
- 2.3.3 Kjenne til forskjellene mellom objektplan, situasjonsplan og innsatsplan og forstå hensikten med planene.
- 2.3.4 Kjenne til relevans av forebyggende arbeid utført av beredskap.

2.4 Bygningsmaterialers branntekniske egenskaper

Kursdeltaker skal:

- 2.4.1 Kjenne til ulike typer bygningsmaterialer som betong, mur, stål, trevirke, glass mv. og ulike isolasjons- og kledningsmaterialer, samt deres branntekniske egenskaper.
- 2.4.2 Kjenne til ulike typer bygningskonstruksjoner og konstruksjonens betydning ved brann.
- 2.4.3 Kjenne til hvordan brannen kan flytte seg inne i konstruksjonen.
- 2.4.4 Kjenne til varmetransport ved stråling, strømming og ledning, og årsakene til brannspredning.
- 2.4.5 Kjenne til prinsippene for brannteknisk oppdeling av bygg i celler og seksjoner, og hvordan dette kan utnyttes for å slokke branner og for å hindre brannspredning.

2.5 Arbeid på brann- og skadested

Kursdeltaker skal:

- 2.5.1 Kjenne til syvtrinnsmodellen, med fokus på trinn 1-3.
- 2.5.2 Kjenne til de viktigste oppgaver politiet og andre etater har på et brann- og skadested, samt hvordan det best kan legges til rette for samarbeid og samvirke.
- 2.5.3 Kjenne til bruk av rednings- og frigjøringsutstyr.
- 2.5.4 Kjenne til metoder for å skape adkomst og inntrengning på låste dører o.l.
- 2.5.5 Kjenne til bruk av IR-kamera til ulike innsatser.
- 2.5.6 Kjenne til hvilke hensyn som må tas for ikke å forspille bevis mtp. etterforskning etter en brann.
- 2.5.7 Kunne gjennomføre ulike brannbegrensende tiltak som f.eks. trykksetting, skjærslokker, tåkespiker, vannvegg, skumsystemer etc.
- 2.5.8 Kunne gjennomføre organisering og oppmarsj på brann- og skadested.
- 2.5.9 Kunne gjennomføre innsats på skadested, og ved brann i ulike typer bygninger, objekter og virksomheter.

2.6 Tunnel

Kursdeltaker skal:

- 2.6.1 Kjenne til farer ved innsats (brann, ras, eksplosjon, trafikkulykke, anleggsfase, PE-skum etc.).
- 2.6.2 Kjenne til tilgjengelig utstyr og hvordan det benyttes.
- 2.6.3 Kjenne til tekniske installasjoner i tunnelene og hvordan disse virker mtp. ventilasjon, samband, vann, tverrslag og rømningsveier.

2.7 Skog- og utmarksbranner

Kursdeltaker skal:

- 2.7.1 Kjenne til forløpet og utviklingen av skog-, kratt-, og lyngbrann.
- 2.7.2 Kjenne til risikoområder og faremomenter under skog- og utmarksbrann.
- 2.7.3 Kjenne til ulike metoder og teknikker for slokking av skog- og utmarksbrann.

2.8 Sløkkemidler, - metoder og vannforsyning

Kursdeltaker skal:

- 2.8.1 Kunne vurdere egenskapene til ulike sløkkemidler samt bruksområder og begrensninger til disse.
- 2.8.2 Kjenne til uttrykkene basepunkt, normalutlegg og innsatsavstand.
- 2.8.3 Kunne gjennomføre bruk av ulike sløkkemidler og metoder.
- 2.8.4 Kunne beherske håndreglene for vannføring, trykktap, inn- og utgangstrykk i forgrenet utlegg med terrengstigning (håndregler).

2.9 Sotbrann

Kursdeltaker skal:

- 2.9.1 Kjenne til hvordan og hvorfor en sotbrann oppstår og konsekvenser av en slik brann.
- 2.9.2 Kjenne til betydningen av informasjon og tilsyn.
- 2.9.3 Kjenne til riktig fying.
- 2.9.4 Kjenne til ulike metoder for slokking av sotbrann.

2.10 Berøringsfare – elektriske installasjoner

Kursdeltaker skal:

- 2.10.1 Kjenne til farene ved elektrisitet og statisk elektrisitet.
- 2.10.2 Kjenne til bruk av vann som sløkkemiddel i eller ved elektriske anlegg.
- 2.10.3 Kjenne til forskjellen på høyspenningsanlegg og lavspenningsanlegg, og hvilke forholdsregler man må ta ved slokkings- og redningsinnsats ved slike anlegg.

- 2.10.4 Kjenne til skader som innsatsmannskaper kan få, enten ved direkte kontakt med elektriske installasjoner eller på grunn av lysbuer eller fallskader.
- 2.10.5 Kjenne til utfordringer og farer forbundet med ulike typer solcelleanlegg og andre anlegg f.eks. energi-/ batteribanker.

2.11 Restverdireddning (RVR)

Kursdeltaker skal:

- 2.11.1 Kjenne til betydningen av skadebegrensning under innsats.
- 2.11.2 Kjenne til hva RVR-tjenesten er, hvordan tjenesten er bygd opp og fungerer.
- 2.11.3 Kjenne til vann- og fuktskader, temperaturskader, røyk- og luktskader og korrosjonsskader.

DEL 3: REDNINGSFAGLIGE EMNER

3.1 Pasienthåndtering

Kursdeltaker skal:

- 3.1.1 Kjenne til skademekanikk ved trafikk-, fall-, ras- og klemulykker og hvordan dette påvirker kroppen.
- 3.1.2 Kunne vurdere forskjellen på kritiske og ikke kritiske pasienter.
- 3.1.3 Kunne gjennomføre enkel undersøkelsesmetodikk.
- 3.1.4 Kunne beherske enkle livreddende tiltak.
- 3.1.5 Kunne gjennomføre pasientredning ved brann, trafikkulykker og andre ulykker.

3.2 Trafikkulykker og andre ulykker

Kursdeltaker skal:

- 3.2.1 Kjenne til organisering og oppmarsj på et skadested ved trafikkulykker.
- 3.2.2 Kjenne til hvordan skademekanikk påvirker metoder og valg av ulike typer redningsmateriell som benyttes ved frigjøring og ulykker.
- 3.2.3 Kjenne til ulike typer energibærere i kjøretøy og hvordan disse påvirker innsats ved brann eller ulykke.
- 3.2.4 Kjenne til utfordringer ved ulykker der tyngre kjøretøy er involvert.
- 3.2.5 Kunne gjennomføre bruk av redningsmateriell som kan benyttes ved trafikkulykker og andre ulykker, f.eks. frigjøringsverktøy, løfteputer, sag, vinsj mv.
- 3.2.6 Kunne gjennomføre innsats ved trafikkulykker der ulike typer kjøretøy er involvert ved bruk av redningsmateriell, f.eks. frigjøringsverktøy, løfteputer, sag, vinsj mv.

3.5 Overflateredning

Kursdeltaker skal:

3.5.1 Kjenne til hvordan et skadested kan sikres samt teknikker for å oppnå slik sikring.

3.5.2 Kjenne til risiko ved redning i is og kulde.

3.7 Arbeid i høyden

Kursdeltaker skal:

Temaet omhandler stiger, bygningslære, fallsikring, teknisk og taktisk kunnskap om arbeid i høyden.

Stiger

3.7.1 Kjenne til forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid).

3.7.2 Kjenne til sikker jobbanalyse inkludert restrisiko ved bruk av stige.

3.7.3 Kunne gjennomføre sikring ved bruk av stige og sikring ved arbeid i stige.

3.7.4 Kunne beherske bruk av aktuelt fallsikringsutstyr i stige.

Bygningslære

3.7.5 Kunne vurdere risiko ved arbeid på tak.

3.7.6 Kjenne til takkonstruksjoner og byggeskikker.

3.7.7 Kjenne til faguttrykk.

Fallsikring

3.7.8 Kjenne til dokumentasjon og sertifisering for fallsikring.

3.7.9 Kunne beherske bruk av fallsikringsutstyr ved arbeid i høyden.

3.7.10 Kunne vurdere begrensninger og feil ved utstyr.

3.7.11 Kjenne til vedlikeholdsrutiner.

3.7.12 Kunne gjennomføre forankring (sikringspunkt).

3.7.13 Kunne gjennomføre kameratredning og forebygging av hengttraume.

3.7.14 Kjenne til risiko ved kameratredning.

3.7.15 Kjenne til fallfaktor og kinetisk fallenergi (personsikring).

3.7.16 Kjenne til ulykkesstatistikk

Teknisk og taktisk kunnskap om arbeid i høyden.

3.7.17 Kunne vurdere slokkeutstyr- og teknikker i høyden.

3.7.18 Kjenne til slokkemateriell for arbeid i høyden (valg av slokkemateriell).

DEL 4: RØYKVERN

4.1 Røykvern (nivå 0)

Temaet omhandler innsats i røykfyllt miljø forbundet med liten fare, nivå 0.

Kursdeltaker skal:

- 4.1.1 Forstå bestemmelser som regulerer røykvern (nivå 0): internkontroll, veiledning om røyk og kjemikaliedykking, arbeidstilsynets bestemmelser, regelverk som omfatter utforming og bruk av verneutstyr.
- 4.1.2 Kjenne til forskjellen på de ulike nivåene i henhold til røykdykkerveilederen.
- 4.1.3 Kunne vurdere åndedrettsvern: fullstendig og ufullstendig åndedrettsvern.
- 4.1.4 Forstå bruk av fyllingsanlegg, kompressor, fyllingspanel og journal.
- 4.1.5 Forstå hvordan man lokaliserer brann, blant annet ved bruk av IR-kamera.
- 4.1.6 Kunne kjenne til hvor umiddelbare tiltak kan settes inn ved brann.
- 4.1.7 Kunne gjennomføre brannbegrensende tiltak ved bruk av skjærslokker, tåkespiker, vannvegg, skumsystem, etc.
- 4.1.8 Gjennomføre bruk av åndedrettsvern, og vedlikehold og klargjøring av utstyret etter bruk.

DEL 5: CBRNE

5.1 CBRNE

Kursdeltaker skal:

- 5.1.1 Kjenne til kjemiske begreper som atom, molekyl, binding, reaksjon, energi og forbrenning.
- 5.1.2 Kjenne til pH-begrepet (syrer og baser, nøytralisering, giftighet).
- 5.1.3 Kjenne til aggregattilstandene (fast/flytende/gass), gasser og gasskondensering og ulike spredningsmodeller (forenklede).
- 5.1.4 Kjenne til hva som transporteres av farlig gods på vann, i luft, på jernbane og vei.
- 5.1.5 Forstå de ulike klassene og de spesifikke farene som er knyttet til de ulike klassene.
- 5.1.6 Forstå merkebestemmelser og plassering av merking.
- 5.1.7 Kjenne til ulike informasjonskilder (alarmsentral, app, o.l.) som hjelpemiddel.
- 5.1.8 kjenne til hvordan stoffers fysiske og kjemiske data kan påvirke innsats og betydning for sikkerhet.
- 5.1.9 Kjenne til ulike typer måleinstrumenter.
- 5.1.10 Forstå soneinndeling og organisering ved uhell med CBRNE (hot, warm og cold).
- 5.1.11 Kunne vurdere muligheter og begrensninger med innsats i brannbekledning ved uhell med CBRNE (uten kjemikalieverndrakt).
- 5.1.12 Kjenne til hvordan CBRNE påvirker naturen på lang og kort sikt og hvilke tiltak som kan sette inn for å hindre spredning til miljøet.
- 5.1.13 Kjenne til tiltak for å hindre spredning ved akutt forurensning, herunder oljeutslipp.
- 5.1.14 Kunne gjennomføre innsats med skadebegrensende tiltak ved uhell med CBRNE ved bruk av lokalt tilgjengelig verneutstyr (uten kjemikaliedykking).

6 Læringsaktiviteter og tidsbruk

Brann- og redningsinnsats krever ulike typer ferdigheter. Brann- og redningspersonell må kunne løse praktiske oppgaver under tidskritiske forhold, og det er derfor nødvendig med en helhetlig forståelse av faget. For at kursdeltaker skal kunne oppnå læringsmålene, bør opplæringen bestå av læringsaktiviteter som selvstudie, digital opplæring, caser, diskusjonsoppgaver og oppmøtebasert undervisning i både klasserom og på øvingsfelt (praktiske øvelser).

Kursplanene sier noe om hvor mye tid som er satt av til gjennomføring av oppmøtebasert opplæring og stipulert til selvstudie:

- a) Oppmøtebasert: den tid som er satt av i kursplanen for å gjennomføre opplæringen (digital, klasserom, øvingsfelt)
- b) Selvstudie: den tid som er stipulert til for- eller etterarbeid til å bearbeide stoffet, repetere, reflektere og oppsummere

Læringsaktiviteten "selvstudie" medfører at tidsbruken for kursene vil kunne variere noe fra kursdeltaker til kursdeltaker fordi noen bruker kortere/lenger tid enn det som er beregnet som gjennomsnitt på å lære seg stoffet.

7 Vurdering

Vurdering foregår gjennom nettbaserte kontrollspørsmål i NAKOS etter hvert gjennomført emne, som må bestås med en score på minst 80%.

Karakteren vurderes med bestått/ikke bestått for den oppmøtebaserte delen av grunnkurset.

Brann- og redningsskolens fraværsreglement gjelder for den oppmøtebaserte delen av kurset.

8 Litteratur

DSB. (1994, april). Veiledning om røyk- og kjemikaliedykking. Hentet fra DSB:

<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-om-royk--og-kjemikaliedykking/>

DSB. (2016, januar). Veiledning til forskrift om brannforebygging. Hentet fra DSB:

<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-brannforebygging/>

DSB. (2022, oktober). Veiledning til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene. Hentet fra DSB:

<https://www.dsb.no/lover/brannvern-brannvesen-nodnett/veiledning-til-forskrift/veiledning-til-forskrift-om-organisering-bemanning-og-utrustning-av-brann--og-redningsvesen-og-nodmeldesentralene/>

Gjensidigestiftelsen. (2017). Overflateredning. Oslo: Norsk brannvernforening.

Guttorm, L. (2015).

Brannfysikk fra teori til praksis. Oslo: Nors brannvernforening.

Guttorm, L. (2016).

Brann i bygg (sikkerhet og taktiske vurderinger). Oslo: Norsk brannvernforening.

Justis- og beredskapsdepartementet. (2016, Januar 1). Forskrift om brannforebygging. Hentet

fra Lovdata: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-12-17-1710?q=forskrift%20om%20brannforebygging>

Justis- og beredskapsdepartementet. (2022, Mars 1). Forskrift om organisering, bemanning og utrusning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene. Hentet fra Lovdata:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-09-15-2755?q=brann%20og%20redningsvesenforskriften>

Mattsson Magnus, E. L. (2017). Taktikkboken. Oslo: Norsk brannvernforening.

Nors førstehjelpsråd. (2020). Førstehjelp. Oslo: Gyldendal.

Norsk brannvernforening, Brann- og redningsskolen. (2019). Grunnkurs for brannkonstabel - Hefte 1. Oslo: Norsk brannvernforening.

Norsk Brannvernforening, Brann- og redningsskolen. (2019). Grunnkurs for brannkonstabel - Hefte 2. Oslo: Norsk Brannvernforening.

Norsk Brannvernforening, Brann- og redningsskolen. (2019). Grunnkurs for brannkonstabel - Hefte 3. Oslo: Norsk Brannvernforening.